

De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk 15 centiemen.

Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

TONGEREN, DEN 4 OCTOBER.

Men schrijft uit Brussel, 1 oktober :

Wij vernemen dat er in eene vergadering, eergisteren te Brussel gehouden, maatregelen genomen zijn, om aan de katholieke Belgen de gelegenheid te verschaffen, plechtig te protesteerden tegen de overweldiging der Pauselijke Staten.

— Uit Brussel wordt aan de *Kölnische Zeitung* gemeld, dat tusschen België en Duitschland eene overeenkomst is gesloten, volgens welke schikkingen, de gekwetste Duitschers, na hunne genezing, gedurende drie maanden, in Brugge of te Beverloo zouden moeten verblijven.

— Uit eene verklaring, door M. den minister van openbare werken in den Senaat gedaan, blijkt dat de aandacht van zijn departement gevestigd is op de hoogdringende noodzakelijkheid van alle pogingen aan te wenden om aan de werkende klassen arbeid te verschaffen, indien de behoefte eraan zich dezen winter deed gevoelen.

Het gouvernement zou voornemens zijn te dien einde een krediet te vragen aan de Kamer.

— Naar men verzekert, is de heer kolonel Stoeffs, dezer dagen bij den heer Kervyn de Lettenhove, minister der binnenlandsche zaken geroepen, ten einde de noodige voorbereidende maatregelen te nemen voor de *overwijdte* herinrichting der burgerwacht op ernstige en bepaalde grondsragen.

— De Vesuvius begint, volgens professor Palmieri, weer teekenen van leven te geven, en men kan weltra eene nieuwe uitbarsting verwachten. Uit een der kraters zag men reeds rook en asch opstijgen.

— Het geslacht te Berlijn waar oorlogssaaisens gemaakt worden, bestond over 6 weken nog niet. Sedert zijne oprichting fabriekert men er 60.000 per dag; zij worden vervaardigd van erwten en gezouten vleesch. Men gebruikt er dagelijks 10 tonnen spek en 20 tonnen erwten. 1000 personen werken nacht en dag en 180 vrouwen en kinderen doen anders niet dan de worsten snijden.

— Men leest in het *Algemeen Dagblad* :

Dezer dagen had te Hoorn een vreeselijk voorval plaats. De jeugdige echtgenoot van een der predikanten, moeder van twee kinderen, terwijl een derde te wachten stond, was bezig hare glacé handschoenen met naphite te wasschen. Ongelukkig wreef ze wat te hard, ten gevolge waarvan het leder plotseling in vlam geraakte. In een oogwenk stond zij van boven tot onder in brand. Haar echtgenoot, die tegenover haar aan tafel zat, wendde, eigen gevaar verachtend, al het mogelijke aan om het vuur te blusschen. Wanhopend wierp hij zich op haar. En ziel, reeds meende hij dat hij de vlam geblusht had en zijne echtgenootte gered was, toen zij plotseling op nieuw in brand sloeg. Thans gelukte het niet het vuur te blusschen, alvorens de ongelukkige op de ontzettendste wijze was verminkt. Hare oogen zijn uit hare oogleden afgebrand. Ook het achterhoofd heeft veel geleden. Hare vingers en beenen zijn letterlijk verkoold. In het algemeen is haar toestand verschrikkelijk, zoodat men voor 't behoud haars levens vreest.

Oorlogsberichten.

De fransche *Moniteur universel* kondigt nu den volledige tekst af des verslags van den heer Jules Favre over dezes samenkomst met den heer von Bismark. Het verhaal der ontmoeting en gesprekken van den welsprekendsten der fransche rechtsgeleerden, in de uur des gevaars minister geworden, met den grooten staatsman en diplomaat, die niet alleen Pruisen, maar geheel Duitschland onder politisch opzicht leidt en bestuurt, is zeer belangrijk, vooral als de fransche minister der buitenlandsche zaken, eindelijk licht moestende geven aan zijne vaderlandslievende verontwaardiging, de samenspraak afbrak.

Het verslag van den minister Jules Favre stemt, voor wat den grond der zaak betreft, nauwkeurig overeen met den inhoud der depeche uit Tours, welke wij meêgedeeld hebben, doch behoudens op één punt, dat zeer gewichtig is, te weten : de verklaring, welke von Bismark gedaan zoude hebben « dat het Duitschland's wil is, Frankrijk tot den staat eener Mogendheid van tweede orde te verminderen. »

Deze vordering treft men geenszins aan in het officieel verslag. De kanselier van den Noord-duitschen Bond heeft enkel zijne overtuiging uitgedrukt dat, welke vredesvoorwaarden ook gesteld mogen worden, zijns inziens eene nieuwe oorlog tusschen Frankrijk en Duitschland alras weder zou uitbreken, bijaldien Duitschland vrede niet al zijne voordeelen en veroveringen wilde doen gelden en behouden. Hierom bracht hij

zijn oordeel uit, dat Duitschland zich zal te vreden stellen met de aanhechting van den Elzas, een deel van Lorreinen met de bovengemelde steden, Frankrijk, in betrekking tot Pruisen en Duitschland, werkelijk tot eene Mogendheid van 2^e orde zoude verleggen.

Dien ten gevolge zijn de onderhandelingen over den wapenstilstand eensklaps mislukt, en wordt de oorlog voortgezet rond Parijs en op eenige andere punten, terwijl maarschalk Bazaine in Metz aanboudend met zijne 120,000 soldaten ingesloten blijft.

Berlijn, 30 september.

Volgens het zeggen van verscheidene krijgsgeschiedkundigen en volgens de onderschreepte brieven, besluit men, dat het garnizoen van Metz slecht uit mobiele garden samengesteld is; het leger is rondom Metz gekantonneerd. Het garnizoen voedt zich sedert 14 dagen met paardenvleesch.

Er is gebrek aan zout. Er zijn brood en groenten in overvloed. Men heeft gebrek aan voeder. De paarden worden met gerst en groenten gevoed. Het schijnt, dat er geene besmettelijke ziekte heerscht.

De proklamatie der republiek is in de stad aangeplakt.

De soldaten, buiten de stad gekantonneerd, beschouwen de geruchten der kapitulatie van Sedan en de verandering van gouvernement als valsche zijnde.

De engelsche dagbladen bevatten de volgende dépêchen :

Appenweier, woensdag namiddag.

De commandant van Straatsburg, heeft aan de pruisische overheden 400 officieren, en 17.150 soldaten overgeleverd. Het 34 regiment is gisteren namiddag in de stad aangekomen, na dat de witte vlag op de citadel en de hoofdkerk geheeschen was.

Heden is een badensch regiment, komende van Mundolsheim, in Straatsburg getrokken. Het 4^e Rijnregiment en het 4^e regiment van Pommeren bewaken de krijgsgeschiedkundigen.

Kehl, hetwelk volkomen verlaten was, is thans opgepropt met Straatsburgers, welke vragen om in hunne stad terug te keeren; doch deze machtiging is hun tot hiertoe nog niet verleend.

Er zal eene vliegende brug tusschen Kehl en Straatsburg daargesteld worden.

De brug van den spoorweg is weinig beschadigd en op het punt van hersteld te worden.

De statie, in de voornaamste straat van Kehl gelegen, is volkomen vernield. Talrijke inwoners bevinden zich in de onmogelijkheid hunne woningen terug te vinden, welke grootdeels vernield zijn.

De hoofdkerk van Straatsburg is zwaar beschadigd. De bibliotheek, de schouwburg en de statie zijn vernield.

De straten zijn met bedgedoogde overdekt. Generaal Ulrich beschouwde eiken tegenstand als nutteloos.

Voor 't overige, zijne positie was niet houbaar.

Berlijn, 2 oktober.

De *Staatsanzeiger* kondigt een dekreet af des konings, bevelende dat de departementen, door het deutsche leger bezet en niet toebehoorende tot de algemeene gouvernementen van den Elzas en Lotharingen, zullen geplaatst worden onder 't algemeene gouvernement, wier zetel te Reims is. De grootvorst van Mecklenburg is gouverneur-generaal te Reims gemaend.

De *Union Nationale* van Montpellier, meldt dat er in Frankrijk bijna een miljoen mannen onder de wapens zijn.

De *Salut* van Lyons, zegt dat de bewapening der fortin bijna voltooid is en dat de stad in eenen staat van stevige verdediging is. Aardewerken zijn opgericht om den vijand tegen te houden.

Langres zal lang kunnen wederstaan. De stad is voor 3 maanden bevoorrad.

Te Marseilles zijn de boeren en de troepen tot een heldhaftigen wederstand bereid, doch de inrichting der nationale garden gaan slecht vooruit.

Te Rijsel heeft men bevelen gegeven al de mobiele garden, die binnen de drie dagen niet op het appel antwoorden, als achterblijvers te behandelen.

Maubeuge is in staat van verdediging gesteld. De vestingen zijn hersteld en aardewerken opgericht.

Men schrijft uit Berlijn, dat de tijding der overgaaf van Straatsburg aldaar met veel vreugde is ontvangen. Toch begint men algemeen naar het einde des oorlogs te verlangen. De families in rouw zijn ontelbaar. Het bezet van Straatsburg is een groot en belangrijk punt voor Prui-

sen; die stad was eene eeuwige bedreiging voor de zuidduitsche Staten.

't Ziet er slecht uit.

Een der gevolgen van den oorlog, zegt de parijische korrespondentie van de *Daily Telegraph*, is dat een groot aantal menschen Parijs ontvluchten om te Le Mans en Tours een onderkomen te zoeken. Ook ik ontvluchte *la belle capitale*. Toen onze trein, het was de laatste die zou loopen, een uur na middernacht te Le Mans aankwam, stapten wij uit om te vernachten.

De kondukteur van den omnibus reed met ons alle hotels af, doch nergens was eene kamer te krijgen, zelfs de gemeenste krotten waren opgevuld met vluchtelingen uit de hoofdstad.

Ons bleef dus niets anders over dan naar het station terug te keeren en daar te wachten, tot dat de trein naar Tours zou vertrekken. De ondervinding daar was nu wel niet aangenaam, maar toch leverde die *salles d'attente* een wonderlijk gezicht op. Er zijn er drie : eene voor de eerste, eene voor de tweede en eene voor de derde klas. Zij waren stampvol met menschen die geen onderkomen konden vinden.

Liniésoldaten, mobiele garden, vrijeschutters, konscripten, boeren en werklieden, mannen, vrouwen en kinderen, rijk gekleede dames, gewonden, liefdesusters, priesters, touristen.

Te midden van die bonte menigte stonden kisten, koffers, chassepots, er liepen horden en katten rond; in een woord 't was een mengelmoois, daar men zich geen denkbeeld van kan maken.

De soldaten en mobiele garden hadden het groote voorportaal en den gang in beslag genomen; ze lagen daar in groepen van vier of zes personen te slapen.

Sommigen lagen op hun gezicht, anderen op den rug, anderen zaten in eene positie waardoor zij veel op eene bol geleken; twee — 't waren waarschijnlijk broeders — lagen in elkanders armen te slapen.

Sommigen waren door mantels gedekt, anderen hadden een stuk bruin papier tot hoofdkussen. In een der hoeken lag eene familiegroep. De moeder lag vast te slapen, nieltgenstaande hare kinderen huilden van honger en kou.

Op eene der tafels lagen eenige gewonde soldaten van het slagveld van Sedan. Zij waren in zooverre hersteld dat zij konden worden vervoerd. Zij werden door soldaten verpleegd die hunnen tijd doodden door luidrochig kaartspelen. In de wachtkamer der eerste klas zag 't er niet beter. De sofas, de stoelen, de grond alles was bedekt met slapende mannen, vrouwen en kinderen. Eenige soldaten lagen te ronken op een tafel, en met moeite waren ze wakker te maken toen het oogenblik om te vertrekken aangebroken was.

Frankrijk ziet er treurig uit. Het is opgevuld met rouwdragenden. Als men gedurig vrouwen ontmoet, diep in rouwkleed gestoken, dan kan men enigzins nagaan hoe diep Frankrijk getroffen is. Waar men komt, overal ontmoet men vrouwen met roode oogen.

In mijnen wagen zat een dame die haar snikken niet kon bedwingen. Zij las een boek, dat ten titel droeg: *l'art d'être content*. Arme vrouw! Haar bleek gezicht en hare zwarte kleederen waren bewijzen, hoe hard 't haar viel die kunst te leeren.

Wat die vrouw deed, zal Frankrijk moeten doen. Zijne legers zijn geslagen, de hoofdstad is belegerd, van zijne militaire macht is geen spoor meer te vinden; arm Frankrijk — *la belle France* van voor weinig tijd moet leeren *l'art d'être toujours content*.

Brieven uit Pfalsburg, of liever uit het kamp der Duitschers, hetwelk om dat stadje is opgeslagen, doen den toestand kennen, waarin de belegeraars verkeeren. De commandant heeft eene deputatie naar Nancy gezonden, met verzoek aan den gouverneur van Bonin, om het korps door een ander te vervangen; of ten minste zoodanig te versterken, dat aan een ernstig beleg kan worden gedacht.

Wel moet die bevelhebber alleszins grond hebben om die uitnodiging aan de bevoegde overheid te doen. Voor de vesting liggen slechts drie kompaniën der landwehr, met 6 stukken; hunne sterkte, gaat zeker niet boven de duizend man.

Dit korps moet eene stad belegeren, die hoog in de lucht, zoo goed als onbereikbaar ligt, en die eene bezetting heeft van 2000 a 3000 man, zonder nog te rekenen de weerbare mannen der burgerij. Wellicht zouden de Duitschers, ondanks dit verschil in de getalsterkte, toch nog het beleg kunnen voeren, of ten minste de vesting, zoo kunnen omsingelen, dat er geen toevoyer plaats heeft, indien de bezetting door honger daartoe gedwongen, voortdurend uitvallen

deed, met het eenige doel om levensmiddelen te veroveren.

De nood moet er hoog geklommen zijn, want bij een der laatste uitvallen, wierpen de Franschen zich als razenden op de beschimmelde stukken brood die de Duitschers als onbruikbaar hadden weggegooiden.

Hoe het er te Parijs uitziet.

De korrespondent van den *Morning-Post* heeft, per ballon, eenen brief uit Parijs gezonden, over hetgeen er sedert den 21 tot 24 is voorgevallen. Wij vertalen er de volgende brokken uit :

De korrespondent heeft den 21 Parijs verlaten, om zich naar St-Denis te begeven. De voorstad zag er jammerlijk uit; al de boomen waren afgekapte en al de huizen, in de nabijheid van de versterkte omheining gelegen, waren afgebroken; verder op waren alle woningen verlaten en ledig, behalve eenige tabakwinkels, welke in alle landen de eerste zijn om te openen en de laatste om te sluiten.

Te St-Denis waren zoo weinig inwoners als in de andere voorsteden, doch men ontmoette in alle straten soldaten van alle wapens : artilleurs, zouaven, gendarmen, mobiele en nationale garden. Op de plaats wasschen de soldaten hun linnen aan de fontein en ontvingen met vreugdekreten, degenen hunner kameraden, welke levensmiddelen aanbrachten, welke zij zich waarschijnlijk door middel van rekvisitie hadden verschaft.

Verder in de stad waren de kasseien uitgehaald en lagen dezelve op hoopden, derwijze om barrikaden te vormen, welke de eerste verdieping der huizen bereikten. Toen de korrespondent de eerste barrikade naderde, en meende dezelve over te klimmen, riep een schildwacht met de bajonnet in de hand, hem toe : « Gij moet steenen bij de barrikaden brengen. » Op dit bevel dacht de korrespondent zich te verwijderen, doch het was te laat. Het bevel werd op eene onaangename wijze herhaald.

De korrespondent, denkende dat hij al de vermoenissen zou moeten gaan onderstaan van een werk waartoe hij weinig lust gevoelde, vroeg om den officier van den post te spreken. De schildwacht zegde : « Het is voldoende als gij een enkelen steen aanbrengt. » De korrespondent nam alsdan eenen steen op, bracht hem op de barrikade en zette vervolgens zijnen weg voort.

Een weinig verder viel een officier met drie soldaten hem staande. « Verschooning, mijnheer, zegte hij, ik geloof dat gij voor uw vermaak geene steenen aanbrengt. » Neen mijnheer, men heeft er mij toe gedwongen. — Uwe papieren. — Ziehier mijn vrijgeleide. »

De officier beschouwde het papier derwijze, alsof hij wilde zeggen : men moet een dagblad-schrijver tot in de ziel wezen, om tot in Saint-Denis tijdingen te komen zoeken.

Bij de tweede barrikade werd de korrespondent gewaarschuwd, dat hij niet verder gaan mocht, en hij keerde op zijne stappen terug. Hij werd evenwel spoedig voor de derde maal aangehouden. Een zouaaf hielp hem staan, zeggende : « *jou sprik Anglesch ? — yes.* »

De zouaaf riep eenen kameraad en zegde hem, den Engelschman naar de wacht te brengen. Om daaraan te ontsnappen legde de korrespondent 't doel van zijn bezoek uit. Ditmaal dacht de zouaaf dat hij met een pruisischen spion te doen had en riep eenen officier.

Ziedaar alles wat de korrespondent te Saint-Denis vernam en hij keerde zonder verdere ongevallen naar Parijs terug.

Cham, de karrikatuur-teekenaar was den vorigen dag niet zoo gelukkig geweest. Als spion aangehouden zijnde moest hij den nacht in de gevangenis doorbrengen.

Eene vrouw in manskleeden werd insgelijks aangehouden, doch zij bewees deel van de artilleurs te maken en werd in vrijheid gesteld.

De korrespondent bevestigd dat het uitwissel, te Parijs door de publikatie van M. von Bismark te weeg gebracht, op al de boulevards zichtbaar is, de geestdrift welke er heerscht is onbeschrijfbaar; de aangezichten, welke te voren somber waren, hadden eene uitdrukking van vastberadenheid aangenomen. « Overwinnen of sterven. » Die woorden kwamen uit aller mond.

De Pruisen schijnen vast besloten te zijn, niemand uit Parijs te laten gaan. Drie Engelschen, met paspoorten voorzien, door lord Clarendon afgeleverd, hadden gedacht de vijandelijke linien te kunnen overschrijden; zij moesten terugkeeren.

Den 22 beweerde men te Parijs, dat het gouvernement uit de provinciën 't bericht ontvangen had, dat er zoo veel volk de wapens opnam, dat er binnen kort 800.000 man zouden gereed zijn, om tegen de Pruisen op te rukken, welke Parijs omsingelen. Men beweerde dat men eene nieuwe ootplofbare zelfstandigheid had ontdekt, waarmede men gansch 't leger der Pruisen met een enkelen